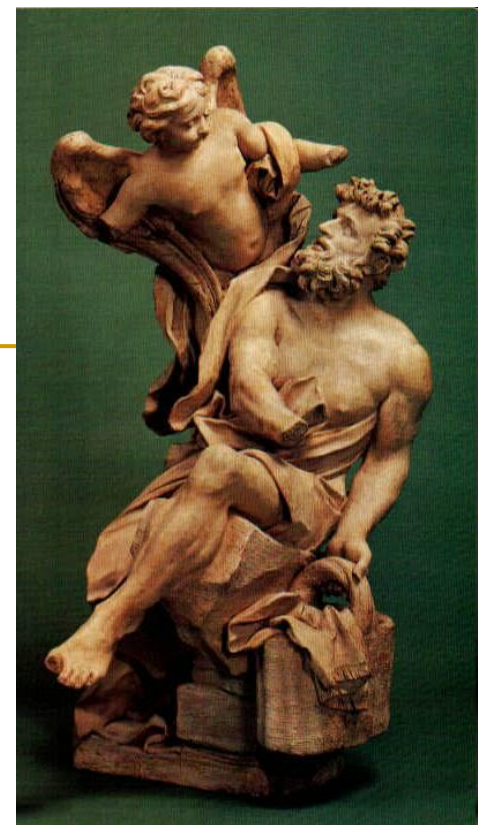

Jona

Habakuk

Jona – golubica (usp. Post 8,8-12)

„40 dana” (Jon 3,4) – proroštvo?

Habakuk – prorok molitelj

Marana tha (Ps 95)

D Bm F#m Em A D

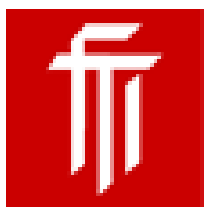
Ma - ra - na tha! Do - di, Go - spo - di - ne I - su - se!

The first line of musical notation is in treble clef, key of D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of six measures. The first measure contains the notes D4, E4, F#4, and G4. The second measure contains D4, E4, and F#4. The third measure contains D4, E4, F#4, and G4. The fourth measure contains D4, E4, F#4, and G4. The fifth measure contains D4, E4, and F#4. The sixth measure contains D4, E4, and F#4. The lyrics are written below the notes.

4 D Bm F#m Em A D

Ma - ra - na tha! Do - di, Go - spo - di - ne I - su - se!

The second line of musical notation is in treble clef, key of D major (two sharps), and 4/4 time. It consists of six measures. The first measure contains the notes D4, E4, and F#4. The second measure contains D4, E4, and F#4. The third measure contains D4, E4, and F#4. The fourth measure contains D4, E4, and F#4. The fifth measure contains D4, E4, and F#4. The sixth measure contains D4, E4, and F#4. The lyrics are written below the notes.

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2022./23. ECTS 6
utorkom 8:15 i srijedom u 9:15

Proroštvo i apokaliptika

amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Jonin proročki uspjeh

*Ninivljani povjerovaše Bogu
(Jon 3,5)*

Bjeginac

- **cls:** ים *jām* more, מים *májim* voda
- ירד (*jārad*, “silaziti” 4x Jon 1,3[2x].5; 2,7)
 - Luka Jafa (3)
 - Brod za Taršiš (3)
 - Na dno lađe (5)
 - “sidoh” – u ribi (2,7)
- **Iskren Jon 1,9s:**
 - vjernik (9)
 - bježi (10)
- **Preuzima krivnju (v12)**
 - “zbog mene”
 - “Bacite me!” – bijeg ili žrtva?

Prva molitva

- Tek u Jon 2,2
progovara Bogu
 - Optužuje (v4):
- “Ti si me bacio” (v4)
- Odbačen? v5 (kao Kajin)
 - Priznaje vezu s Bogom (v7):
- יהוה, Bože moj
 - Teološki uvid u 2,10:
- “Spasenje (korijen: **יָשַׁע** *jāša*) pripada Gospodinu”
 - Plodovi u 3,3:
- Jona opet ustaje 3,3 (usp. 1,2) i kreće u Ninivu

S. Dali, Jona u ribljoj utrobi, Sacra Biblia 1964-1967

Uspjeh

- **Stekli povjerenje, stavili pouzdanje u Boga (Jon 3,5)**
 - Vjeruju u obraćenje Božje (שוב אֵשׁוּב šûb 3,9)
 - **KS: povratiti, odustati;**
Š. opet umilostiviti, odustati
 - *Kolik dugo hoda (3,4)?*
- **“Jedan dan” – trećina Ninive**
 - *Obračenik u 3,6?*
- **Kralj ninivski – pokornik (3,6)**
 - *Vjera mornara u 1,5.14.16:*
- **“Svaki svome bogu” (5)**
- **Zazivaju Gospodina (14)**
- **prinose žrtve Gospodinu (16)**

Otvoren razgovor

- Druga *molitva* (4,2 ← 2,2)
- Negativni radikalizam (4,3.8):
- “Smrt je bolja!”
- Bog oba puta reagira (4,4.9):
- “Čini li ti ljutnja dobro?”
 - Obje strane govore
- Iskustvena komunikacija:
 - srdžba (4,1)
 - Hlad → radost (6)
 - sunce, užaren vjetar (8) → srdžba (9)

Jona poznaje Zakon (Jon 4,2)

- יהוה =
- milosrdan, milostiv, spor na srdžbu, bogat dobrotom
- Objava Mojsiju u Izl 34,6
 - Jona dodaje (Jon 4,2):
- *sažaljenje nad zlom רעה rā'â*
 - Kod Ninive (רעה 3,10)
 - Zahvatilo Jonu (רעה 4,1)
 - Gospodin liječi (רעה 4,6)
- Sam iskusio spasenje (2,10s):
 - “Gospodinu pripada spasenje”
- Riba ga izbacila na kopno (2,11)

Pouka proroku

- Kako Jona odgovara na pitanje o emociji (4,4s)?
- Napušta dijalog (4,5)
 - Zlorabi sjenicu (4,5)
 - *Razumljiva emocija* prema Asiriji
 - Na početku realno o sebi (4,2s):
- Htio sam pobjeći (2), uzmi život moj (3)
- Na kraju prvi govor koji sluša (4,10s)
 - Razlika: bršljan ⇔ stotinu tisuća ljudi
- Postao slušatelj?
- Više truda nego s mornarima, kraljem i gradom

ברכי נפשי את יהוה

barahi nafši et Adonaj (Ps 103)

melodija: donje note

[ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj,

ba - ra - hi naf - ši et A - do - naj!]

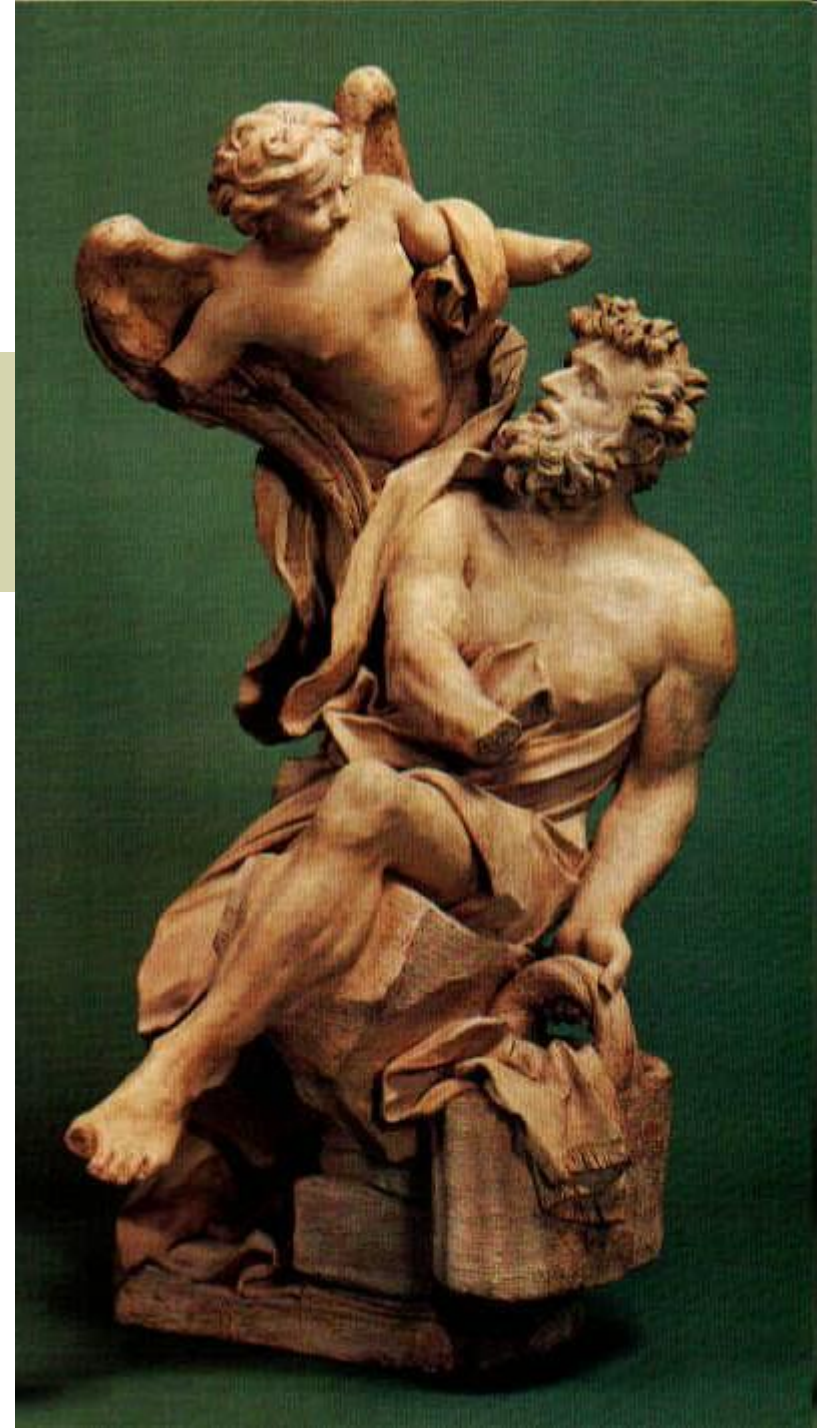
**Blagoslivljaj, dušo moja,
Blagoslivljaj Gospodina!**

*U gnjevu se svojem
smilovanja sjeti*

Hab 3,2

**Habakuk –
prorok molitelj**

Gian Lorenzo Bernini:
Habakuk i anđeo

Prorok

- Prvi נביא *nabî'* u XII (1,1; 3,1: 2x ime i titula)
 - još Hag i Zah (i Ilija)
 - Vrsta prošva 1,1
- „nalog” – 2. od 5
- Viđenje 1,1 (vidi); 2.2s.
 - Bog zapovijeda u 2,2
- Piši! – Pisac (2,2)
 - Vrijednost viđenja 2,3
- Viđenje za svoje vrijeme – apokaliptika
 - Prorok svjedoči: duboko pogođen Božjim sudom (3,16),
- Ali Bog mu je Spasitelj (3,18s)

Donatello,
Habakuk
(Firenca)

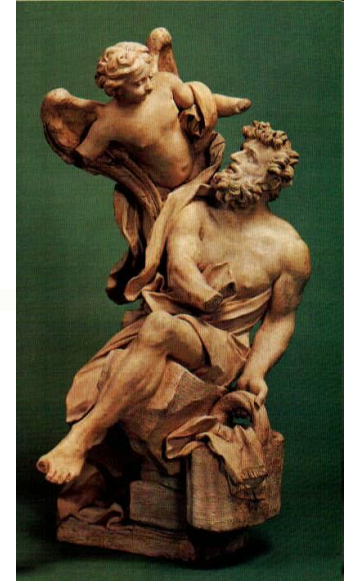

Ustroj knjige

- **Komunikacija?**
 - 1,2s: „dokle, Jahve?” – nepravda u zemlji
 - → 1,6: „Evo, dižem Kaldejce”;
 - 1,12: „Jahve, Bože moj!”
 - → 2,2: „*Odgovorio mi je*”
- **Molitva → odgovor**
- **Hab 3,1.19**
 - Tužbalica (1);
zborovođi, na žičanim glazbalima (19) – psalam
 - Molitva (1)
- ***Protivnik* pravedniku (1,4.13; 3,13):**
 - Zlikovac opkolio (1,4), guta (13), bez kuće (3,13)

[Habakukov Bog

- יהוה 11x
- Vokativ u molitvi: 6x 1,2.12[2x]; 3,2 [2x].8
 - Opis 5x 2,2.13s16; 3,19
- Moj Bog, moj Svetac, Stijena (1,12);
moj Gospodin, moja snaga (3,19)
- Svetac s planina Parana, Bog s Temana (3,3)
- Od starine 1,12
- Ima *luk* za boj (3,8) usp. Post 9,13
- Sve stvorenje uključeno u njegov sud Hab 3,3-15
- Gazi po moru (3,15)
- Spašava svog pomazanika (3,13)

Peterostruki “Jao!”

- Jao! u 2,6.9.12.15.19
- **Jao veleposjedniku tuđega (2,6)**
 - Silovao zemlju, grad i stanovništvo (v8.17)
 - Sudbina v8:
 - Pljačkaš će biti opljačkan (v8)
- **Jao nepravednom dobitniku (v9)**
 - Kome zlo nanosi (v10)?
 - griješi protiv sama sebe (v10)
- **Jao graditelju u krvi (v12)**
- **Jao pornografskom opijaču (v15)**
 - „kapica” (16)= neobrezanje
- **Štovatelju kumira (v19)**

Bog i bog

- Kumir u 2,19b (usp. 1,11.16)
- izvana plemeniti metal, iznutra bez duha (2,19)
 - zlikovcu snaga, mreža za lov (1,11.16)
- ⇔ Prisutan Bog (2,20) – gdje?
- Hram (2,20)
 - Ispunjenje za cijelu zemlju (2,14):
- Spoznaja Božje slave – važnosti 2,14 (usp. 3,3)
 - Zemlja puna slave (3,3)
 - Uzvik svoj zemlji u 2,20b (2. l):
- Pssst!, Tišina! (2,20)
 - Poziv svoj zemlji na svetu šutnju prije psalma

